

Hepatit C virusuna yoluxma riski Gürcüstanda nə dərəcədə yüksəkdir

Dünyada təxminən 71 milyon insanın xroniki hepatit C xəstəliyi vardır. Gürcüstan hepatit C-nin yayılmasına görə dünyada **5-ci**, Şərqi Avropa ölkələrində isə **birinci yerdədir**.

2015-ci ildə Gürcüstanda aparılmış miqyaslı tədqiqata əsasən, hepatit C virusuna, ehtimal olaraq, əhalinin 7.7%, təxminən 215 000 nəfər yoluxmuşdur, bunlardan xroniki aktiv hepatit C xəstəsi olan 5.4%, yəni **150 000** nəfərdir

Gürcüstanda yoluxanların təxminən **60%-i** bilmir ki, onda hepatit C vardır. Halların **40%-də** yoluxma mənbəyi naməlumdur.

Gürcüstanda 100 000-dək nəfər hələ də bilmir ki, o, hepatit C virusuna yoluxmuşdur

• İnsan hepatit C virusuna necə yoluxur

► Qan vasitəsilə:

- Narkotiklərdən inyeksiya vasitəsilə istifadə edilmə zamanı ümumi şprisdən, iynədən və ya qabdan istifadə edildiyi zaman.
- Yoluxmuş qanın və/və ya qan məhsullarının köçürülməsi zamanı.
- Steril olmayan alətlərlə tibbi manipulyasiya zamanı: cərrahi əməliyyatlar, ginekoloji müdaxilələr, stomatoloji manipulyasiyalar, hemodializ və sair.
- Steril olmayan alətlərlə kosmetik prosedurlar zamanı: saqqalın tərəş edilməsi, manikür, pedikür, tatunun vurulması, pirsinq və sair.
- Yoluxmuş kəskin, kəsici məişət əşyalarından (ülgüc, qayçı, diş fırçası, tikiş iynəsi və sair) istifadə edildiyi zaman.

► Müdafiəsiz cinsi əlaqə ilə

► Hamiləlik, doğuş və nadir hallarda döş ilə əmizdirmə zamanı anadan uşağa.

Hepatit C üzrə diaqnostik müayinələr, müalicə və provayder klinikaları barədə ətraflı məlumatı əldə etmək üçün **1505 və ya 116001** qaynar xəttinə müraciət edin

🌐 c.moh.gov.ge və ya www.ncdc.ge

📱 c ჰეპატიტი hepatitis c

📱 #შენცზავრთვ #შენცდაამარცხე #STOPC #განიკურნე

Sənin də hepatit C-nin eliminasiya proqramına qoşulmağının vaxtı gəldi.

Görünməyən o demək deyildir ki, mövcud deyildir!

Hepatit C symptomsuz xəstəlikdir!

Hepatit C-nin eliminasiya proqramına nədən qoşulmalısan

საქართველოს მთავრობის
დაქვემდებარებაში
მყოფი, საერთაშორისო და
საქართველოს მთავრობის
საკუთრებაში

დაავადებათა კონტროლისა და
საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის
ეროვნული ცენტრი

• Nədən hepatit C ciddi xəstəlik hesab edilir

Dünyada hər il təxminən 400 min nəfər hepatit C səbəbindən əmələ gəlmiş fəsadlara: qaraciyər sirrozu və/və ya qaraciyər xərçənginə görə dünyasını dəyişir.

Hepatit C “**sakit qatil**” adı ilə tanınır, çünki o, çox uzun müddət **simptomsuz olaraq mövcud ola** bilər, yəni xəstə özünü praktiki olaraq sağlam hiss edə bilər və heç də öz xəstəliyi barədə bilməyə bilər. Müvafiq olaraq, xəstə **həkimə artıq gecikmə ilə müraciət edir** və həmin zaman artıq ağır (həyat üçün təhlükəli) fəsadlar - **qaraciyər sirrozu və/və ya qaraciyər xərçəngi** inkişaf etmiş ola bilər.

• Hepatit C xəstəsi olub-olmadığımı necə öyrənə bilərəm

Xroniki hepatit C simptomları çox ümumi və zəif ifadə edilmişdir. Xəstə aşağıdakılardan şikayət edə bilər: tez yorulma, zəiflik, qarın nahiyyəsində diskomfort, qaraciyər nahiyyəsində ağırlıq hissi. Yalnız xəstəliyin uzağa getdiyi halda (sirroz və xərçəng) səciyyəvi əlamətlər ifadə edilir: qarın boşluğunda maye, qarın çevrəsinin artması, sarılıq, udlaqdan qanaxmalar və sair.

Hepatit C-nin müəyyən edilməsinin yeganə yolu laborator müayinənin keçirilməsidir!

Skrining müayinəsi - yoluxmanı müəyyən etmək üçün skrining müayinəsi - hepatit C virusuna qarşı anticisimlərin sürətli sadə testlə müəyyən edilməsi həyata keçirilir. Mənfi cavab təqdirdə, skrining müayinəsinin keçirilməsi 6 ayda bir dəfə məsləhət görülür.

Konfirmasiya müayinəsi - skrining müayinəsi ilə müsbət cavab olduğu təqdirdə, xəstə aktiv infeksiyanı müəyyən etmək üçün konfirmasiya (təsdiqedic) müayinəsindən keçir.

Müalicəqabağı müayinələr - aktiv infeksiya təsdiq edildiyi təqdirdə, müalicəyə başlamaq məqsədilə diaqnostik müayinələrdən keçmək üçün xəstə mütləq müvafiq tibb müəssisəsinə vaxtında müraciət etməlidir.

• Hepatit C-nin müalicəsi nələri nəzərdə tutur

Dünyanın aparıcı ölkələrində olduğu kimi, Gürcüstanda da xəstələri **ən yeni nəsill, yüksək effektiv preparatlarla** müalicə edirlər. Müalicənin müddəti ortalama **3 aydır**. Dərmanlar tablet şəklində qəbul edilir, təhlükəsizdir və onlardan istifadə edilmə ciddi yan təsirlərin yaranmasına səbəb olmur.

Hepatit C-nin diaqnostik müayinələri və müalicəsi Gürcüstan miqyasında pulsuz və əlçatandır.

• Hepatit C əleyhinə müalicə nə dərəcədə səmərəlidir

Bu gün mövcud olan antivirus preparatları ilə hepatit C-yə tutulmuş xəstələrin 95%-dən çoxu tamamilə müalicə olunur. Gürcüstanda hepatit C-nin eliminasiya proqramı çərçivəsində 58 000-dən artıq xəstə müalicə almış, onlardan 98%-dən çoxu sağalmışdır.

• İnsanın vaxtında müalicə alması nədən əhəmiyyətlidir

Hepatit C təsdiq edildiyi təqdirdə, xəstəliyin fəsadının (qaraciyər sirrozu, qaraciyər xərçəngi və sair) qarşısını almaq üçün olduqca əhəmiyyətlidir ki, xəstə **gecikdirməsin və vaxtında antivirus müalicəsini alsın**. Qaraciyər istənilən dərəcədə zədələndiyi (fibroz) təqdirdə hepatit C-nin vaxtında müalicəsi xəstənin sağlamlıq vəziyyətini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırır. Hələ ki, Gürcüstan vətəndaşı qiyməti on minlərlə lari təşkil edən, bahalı müalicəni pulsuz almaq üçün unikal imkana malikdir.

• Hepatit C-yə tutulmuş bütün xəstələrin vaxtında aşkar edilməsi və müalicə olunması nədən əhəmiyyətlidir

Gürcüstanda hepatit C-nin eliminasiyasının məqsədi prevensiya tədbirləri ilə birlikdə yoluxmuş şəxslərin aktiv aşkar edilməsi (ən azı 90%), müalicəyə qoşulması (ən azı 95%) və sağlamlığı (ən azı 95%) nəticəsində xəstəliyin yeni hallarının sıfıra endərilməsidir.

Müalicəyə qoşulmamış hepatit C-yə tutulmuş şəxs ailədə və cəmiyyətdə infeksiyanın yayılma riskini yaradır. Qeyd edilməlidir ki, sağalmış xəstə təkrar olaraq xəstələnə bilər.

Hepatit C-nin eliminasiya proqramı ölkənin gələcəyi üçün böyük əhəmiyyətə malikdir - **olduqca böyük insan qurbanının və ciddi iqtisadi ziyanın qarşısını alır**.

**Hepatit C simptomsuz xəstəlikdir və o,
qaraciyərin sirrozuna və xərçənginə səbəb olur.**

**Hepatit C-nin vaxtında müalicəsi xəstənin sağlamlığının və
cəmiyyətdə xəstəliyin yayılmasının prevensiyasının zəmanətidir.**